

UNIVERSITETET I TRONDHEIM
 NORGES TEKNISKE HØGSKOLE
 INSTITUTT FOR TEORETISK FYSIKK

Faglig kontakt under eksamen:

F.aman.Bjørn J.Slagsvold
 Tlf.3468

EKSAMEN I FAG 71516 ELEKTROMAGNETISK TEORI

Tirsdag 15.mai 1984
 Tid: kl.0900-1400

Tillatte hjelpeemidler: K.Rottmann: Mathematische Formelsammlung
 Regnestav/Lommekalkulator.

OPPGAVE NR.1

En liten magnet har et dipolmoment som oscillerer med amplituden m og frekvens ω slik at

$$m_x = m \cos \omega t \quad \text{og} \quad m_y = m \sin \omega t$$

SPØRSMÅL : Hva er intensiteten av den utstrålte effekten i avstand r fra magneten og i retninger som danner en vinkel θ med z -aksen ?

Tegn retningsdiagram for strålingen.

Finn den totale effekten som dipolen stråler ut.

Oppgitt fra boka:

$$\vec{B} = \frac{\mu_0}{4\pi} \left\{ k^2(\mathbf{n} \times \mathbf{m}) \times \mathbf{n} \frac{e^{ikr}}{r} + [3n(n \cdot m) - m] \left(\frac{1}{r^3} - \frac{ik}{r^2} \right) e^{ikr} \right\}$$

$$\vec{E} = -\frac{1}{4\pi\epsilon_0 c} k^2(\mathbf{n} \times \mathbf{m}) \frac{e^{ikr}}{r} \left(1 - \frac{1}{ikr} \right)$$

OPPGAVE NR.2

Tverrsnittet av en rektangulær bølgeleder har indre dimensjoner a og b , $a > b$. Betrakt den dominante transversal elektriske (TE) moden i en slik bølgeleder fylt med luft som kan regnes tapsfritt. Den overførte effekten i z -retning langs bølgelederen betegnes med P .

SPØRSMÅL : Beregn dempningskonstanten $2\beta = - \frac{1}{P} \cdot \frac{dP}{dz}$
 for moden uttrykt ved innstrengningsdybden i veggene,
 $\delta(\omega)$, dimensjonene a, b og frekvensen ω .

OPPGAVE NR.3

SPØRSMÅL a): Vis hvordan vi ut fra Maxwells ligninger kommer fram til og tolker Poyntings vektor.

Ei metallkule har en konstant statisk magnetisering $\vec{M}$ og en elektrisk ladning Q .

b): Hvilken energittransport har vi i feltet omkring kula?
 Begrunn svaret!

OPPGAVE NR.4

En del stoffers elektromagnetiske respons kan med brukbar tilnærming beskrives ved en kompleks dielektrisk funksjon på formen

$$\epsilon(\omega) = 1 + \frac{\omega_p^2}{\omega_g^2 - \omega(\omega + \frac{i}{\tau})}$$

idet romlig dispersjon neglisjeres. ω_p er mediets plasmafrekvens og ω_g dets eksitasjonsenergi. Relaksasjonstiden τ regnes uavhengig av frekvensen ω . Kall real- og imaginærdelen av $\epsilon(\omega)$ henholdsvis $\epsilon_1(\omega)$ og $\epsilon_2(\omega)$.

Betrakt en transversal elektromagnetisk bølge som forplanter seg med bestemt frekvens i et slikt medium. Repetensen (bølggetallet) blir kompleks: $k = k + i\gamma$.

SPØRSMÅL a): Finn, uttrykt ved ϵ_1 og ϵ_2 , realdelen $k(\omega)$ og imaginærdelen $\gamma(\omega)$ av repetensen.

b): Skisser $\epsilon_1(\omega)$ og $\epsilon_2(\omega)$ for et metall hvor den dielektriske funksjonen har den gitte formen med $\omega_g = 0$. Anta at τ tilfredstiller $\omega_p \tau \gg 1$. Når blir et slikt metall transparent (gjennomsiktig)?
 Begrunn svaret!

c): Finn $\int_{-\infty}^{\infty} \omega \epsilon_2(\omega) d\omega$ for et medium som har en dielektrisk funksjon med den gitte formen på $\epsilon(\omega)$. Kommenter kort svarets avhengighet av eksitasjonsenergien ω_g !